

Č.

Jméno

Adresa školy

Adresa bydliště

(Jméno a adresu vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)

**Národní institut dětí a mládeže MŠMT, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
Na Poříčí 4, 115 30 Praha 1**

**Dějepisná olympiáda
41. ročník – 2011/2012**

Zadání úkolů okresního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „**V bohatství i chudobě aneb Osobnosti k nezaplacení**“

Důležité upozornění – u každé otázky je v pravém rohu rámeček, kde je uveden maximální počet bodů, který lze za otázku získat; do prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat **90 bodů**.

Úkol č. 1

V jednom z řeckých městských států se razily stříbrné mince, kterým se podle vyobrazení na rubové straně mince lidově říkalo „sovy“. Na lícové straně byla vyobrazena bohyně, podle níž byl tento městský stát pojmenován.

Napiš jméno bohyně.

O který městský stát se jedná?

Co měla sova symbolizovat?

3 body

Úkol č. 2

Řecký státní úředník Perikles umožnil, aby se aténskými úředníky stali i nemajetní občané.

Napiš, co schvaloval zákon, který toto umožňoval.

1 bod

Úkol č. 3

Zakroužkuj správnou odpověď. Nejstarší druh římské mince se nazýval

- a) ass b) sasa c) assos

Koncem římské republiky začali vojáci dostávat za svou službu v armádě

- a) naturálie b) žold c) půdu

2 body

Úkol č. 4

Tato mince byla zavedena na celém území Římské říše.

AUREUS

Napiš, za čí vlády se tak stalo.

Zdůvodni, proč dostala mince název aureus.
.....

Zkratka „Au“ se stala chemickou značkou pro

3 body	
--------	--

Úkol č. 5

Takové mince dostávali vojáci v době 2. punské války. Kůň na minci byl znakem určitého městského státu.

Napiš název městského státu.

V jaké podobě je zde kůň zobrazen?

2 body	
--------	--

Úkol č. 6

Naše země měla v raném středověku velmi úzké styky s tehdy nejmocnější a nejvyspělejší říší. Dokazují to i nálezy zlatých mincí z tohoto období.

Napiš jméno panovníka, který je na minci zobrazen.....

Napiš název říše, ve které se mince razila.....

2 body	
--------	--

Úkol č. 7

Přemyslovská knížata nebyla v 10. století jediná na území českých zemí, která razila mince.

Napiš, který rod jim tehdy v mincovnictví konkuroval.....

1bod	
------	--

Úkol č. 8

Doplň správně text.

Český král.....uskutečnil díky objevu nových stříbrných žil v

roku 1300 reformu. Vydal nový zákon a začal místo

znehodnocených denárů razit nový druh mince, které se začalo říkat

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 9

Podtrhni tři pojmy označující měnu, kterou se platilo v období středověku:

florén; tolar; denár; aureus; zlatka; dukát

3 body	
--------	--

Úkol č. 10

Doplň text.

Na počátku 16. století bylo významné naleziště v (K)..... (H)..... nahrazeno doly v (J)....., které patřily panskému rodu (Š)..... Ti získali od panovníka právo razit vlastní (s)..... mince - (t)

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 11

„Byl jsem knížetem a jako první jsem zavedl pravidelné vybírání daní. Odmítl jsem odvádět poplatek německé říši. A nechal jsem razit první české mince.“

Napiš, který český panovník o sobě mohl říci tato slova.....

Ve kterém století vládl?

Jak se nazývaly zmíněné mince?

Z jakého kovu byly vyrobeny?

4 body	
--------	--

Úkol č. 12

V roce 1200 nechal český král Václav III. razit nové zlaté české mince – pražské groše. Zprvu se ražba prováděla v Praze, brzy však byla přenesena do Čáslavi.

Při pozorném čtení jsi určitě v textu našel chyby. Vypiš nesprávně zapsaná fakta a oprav je.

špatně	dobře

4 body	
--------	--

Úkol č. 13

Ve středověku nebylo Židům dovoleno vlastnit půdu ani provozovat řemesla. Zbývaly jim jediné obchod a půjčování peněz na vysoký úrok, což bylo křesťanům zakázáno. Napiš, jak se označuje půjčování peněz na vysoký úrok.

.....

1 bod	
-------	--

Úkol č. 14

Pojmenuj mince přemyslovského období.

a) _____

b) _____

c) _____

3 body

Úkol č. 15

Na našich středověkých a novověkých tržištích se vyskytovaly různé mince, které byly vyráběné především ze dvou hlavních mincovních kovů – zlata a stříbra. Rozděľ je podle kovu, z něhož byly ražené.

denár – dukát – florén – groš - tolar

Ze zlata byly:.....

Ze stříbra byly:

5 bodů

Úkol č. 16

Za prvního lucemburského krále bylo v Čechách raženo několik druhů mincí. Pokus se najít jejich názvy v osmisměrce a vypiš je

.....

S	K	K	F	M	A	P	D	C	I
P	A	B	C	L	O	Š	E	N	A
P	Ů	L	G	R	O	Š	E	P	R
A	F	G	H	C	O	R	Z	Y	P
R	V	F	I	R	I	Z	É	É	C
V	A	B	G	R	O	M	P	N	D
Y	F	O	R	É	K	E	F	Y	Y
G	H	I	J	K	O	L	M	N	O

4 body

Úkol č. 17

Napiš jméno panovníka, který u nás poprvé nechal razit zlaté dukáty.....

1 bod

Úkol č. 18

K významným řemeslům za vlády Jagellonců patřilo mlynářství. Ale mlýn nebyl levný. Například jeden z nich, stojící v Praze na Botiči, byl v roce 1511 prodán za 125 kop českých grošů. Vypočítej, kolik grošů celkem kupec zaplatil.

Kupec celkem zaplatil grošů.

1 bod

Úkol č. 19

V roce 1561 byl přijat nový mincovní řád.

Napiš, jaký starý mincovní řád nahradil.....

Jak se nazývala základní mince nového mincovního řádu?

Kolik drobných mincí obsahovala?

Jak se tyto mince nazývaly?.....

4 body	
--------	--

Úkol č. 20

České země prožívaly v minulosti období rozkvětu i chudoby. Dodnes se nám zachovalo pořekadlo: „Za krále holce byla v Čechách za groš ovce.“

Napiš, o kterého krále jednalo.....

Jak rozumíš významu zmíněného pořekadla - rozhodni, zda bylo tehdy v Čechách draho nebo lacino?

2 body	
--------	--

Úkol č. 21

Ze zápisu státního úředníka: „Podle pravdy musím vyznati, že český sedlák trpělivě nese všechnu robotu, kterou mu vrchnost ukládá, všechny kontribuce....“

Napiš, co to byly kontribuce.

1 bod	
-------	--

Úkol č. 22

Po třicetileté válce obíhalo v monarchii nepřehledné množství mincí. Proto císař Leopold I. zavedl jednotnou ražbu, aby zlepšil poměry. S portrétem císaře se objevily následující mince:

d....., t....., z..... a drobné

k....., š....., h..... a t.....

7 bodů	
--------	--

Úkol č. 23

Ve Francii se za Ludvíka XIV. objevil ekonomický směr, který prosazoval podporu domácí výroby a vývozu a omezování dovozu zahraničního zboží.

Jak se tento směr nazývá?

Kdo byl jeho hlavním propagátorem?

2 body	
--------	--

Úkol č. 24

Přečti si úryvek z umělecké literatury.

Dřevěná škatulka, v ní pět šňůrek granátů, na nich pak zavěšený stříbrný peníz s podobiznou Josefa císaře a Marie Terezie. Když tu škatulku otevřela, a ona to vždy udělala, kdy ji děti žádaly, říkala: „Vidíte, milé děti, ty granáty dal mi nebožtík váš dědeček k svatbě a ten tolar dostala jsem od Josefa císaře vlastnoručně. To byl hodný pán, pánbůh mu dej věčnou slávu! No, až jednou umru, bude to vaše,“ doložila vždy, škatulku zavírajíc.

Kdo je autorem tohoto textu?

Jak zní název knihy, z níž pochází tento úryvek?

Jaký byl rodinný vztah mezi císařem Josefem II. a Marií Terezií?

3 body	
--------	--

Úkol č. 25

K významným reformám habsburské panovnice

patřila i peněžní reforma, která zavedla jednotnou měnu, tzv.

Za vlády této panovnice došlo i k vydání prvních papírových peněz, které se nazývaly

.....

3 body	
--------	--

Úkol č. 26

Která země se stala v průběhu 19. století obchodním a finančním centrem světa?

Jak se nazývá jedno z vrcholných období jejích dějin?

Po kom je pojmenováno?

3 body	
--------	--

Úkol č. 27

Ve druhé polovině 19. století se do výroby zapojovaly i banky.

Jako jedna z prvních u nás vznikla r. 1869 (uved' název banky)

V roce 1875 svou činnost zahájila největší česká spořitelna (uved' její název).

.....

2 body	
--------	--

Úkol č. 28

Jak se jmenoval muž zobrazený na prvorepublikové dvacetikorunové bankovce, autor měnové reformy v roce 1919?

Kterou funkci zastával v československé vládě?

Jak tento muž zemřel?

Jak se nazývala československá prvorepubliková měna?

4 body	
--------	--

Úkol č. 29

Do textu doplň správné odpovědi. Využij nabídku v nápovědě:

Zlatá dvacátá léta skončila krachem na (1) burze, kdy došlo k

..... (2). Stalo se tak 24. 10. (3). Následující den je

označován jako (4). Krize se rychle šířila do dalších zemí a nabyla celosvětového rozsahu.

1) A) washingtonské,	B) newyorské,	C) londýnské.
2) A) hlubokému propadu cen akcií,	B) fašistickému puči,	C) výraznému zvýšení bankovních úvěrů.
3) A) 1927,	B) 1928,	C) 1929.
4) A) šedá středa,	B) velký čtvrtek,	C) černý pátek.

4 bodů	
--------	--

Úkol č. 30

Doplň následující text:

Důsledků krize využili zejména(f) a (k)....., kteří lidem slibovali pád demokracie a nastolení pevných systémů.

2 body	
--------	--

Úkol č. 31

Napiš, kde byly od roku 1921 raženy všechny československé mince.

1 bod	
-------	--

Úkol č. 32

Napiš, jak se označovaly vyobrazené poukázky.

.....

K čemu tyto poukázky sloužily?

.....

2 body	
--------	--

Celkem **90 bodů = 100%**.

NÁRODNÍ INSTITUT DĚTÍ A MLÁDEŽE

Národní institut dětí a mládeže MŠMT, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
Na Poříčí 4, 115 30 Praha 1

Dějepisná olympiáda

41. ročník – 2011/2012

Řešení úkolů okresního kola

Tematické zaměření ročníku: „V bohatství i chudobě aneb Osobnosti k nezaplacení“

Úkol č. 1

Athéna; Atény; symbol moudrosti (symbol bohyně Atény) **3 body**

Úkol č. 2

placení úředníků **1 bod**

Úkol č. 3

a) ass, b) žold **2 body**

Úkol č. 4

za Caesara; byla vyrobena ze zlata (zlatá); zlato **3 body**

Úkol č. 5

Kartágo; okřídlený pegas **2 body**

Úkol č. 6

Michal III. (Michael III.); Byzantská říše **2 body**

Úkol č. 7

Slavňkovci **1 bod**

Úkol č. 8

Václav II.; Kutné Hoře; mincovní; horní; pražský groš **5 bodů**

Úkol č. 9

Florén; denár; dukát **3 body**

Úkol č. 10

Kutné Hoře; Jáchymov; Šliků; stříbrné; tolary **5 bodů**

Úkol č. 11

Boleslav I.; 10. století; denáry; stříbro **4 body**

Úkol č. 12

4 body

špatně	dobře
1200	1300
Václav III.	Václav II.
zlaté	stříbrné
Čáslav	Kutná Hora

Úkol č. 13

Lichva

1 bod**Úkol č. 14**

brakteát; pražský groš; parvus

3 body**Úkol č. 15**

Ze zlata: dukát; florén;

Ze stříbra: denár; groš; tolar

5 bodů**Úkol č. 16****4 body**

			F						
				L			E		
P	Ů	L	G	R	O	Š	E		
A					O	R			
R				R			É		
V			G					N	
Y									Y

Úkol č. 17

Jan Lucemburský

1 bod**Úkol č. 18**

7 500 grošů (125x 60)

1 bod**Úkol č. 19**

Grošový; zlatník; 60; krejčary

4 body**Úkol č. 20**

Ladislav Pohrobek; lacino

2 body**Úkol č. 21**

Daně

1 bod**Úkol č. 22**

dukáty; tolary; zlatníky; krejčary; šestáky; haléře; trojníky

7 bodů**Úkol č. 23**

merkantilismus; Jean Baptist Colbert

2 body**Úkol č. 24**

Božena Němcová; Babička; Josef II. byl syn Marie Terezie

3 body**Úkol č. 25**

Marie Terezie; zlatý; bankocetle

3 body**Úkol č. 26**

Anglie (Británie); viktoriánská éra (doba); po královně Viktorii

3 body**Úkol č. 27**

Živnostenská banka; Městská spořitelna pražská

2 body**Úkol č. 28**

Alois Rašín; ministr financí; na následky atentátu; Koruna československá

4 body

Úkol č. 29

1. B; 2. A; 3. C; 4. C

4 body**Úkol č. 30**

fašisté a komunisté

2 body**Úkol č. 31**

(v mincovně) v Kremnici

1 bod**Úkol č. 32**

Tuzexové poukázky/bony;

k nakupování nedostatkového zboží /k nakupování v Tuzexu

2 body**Celkem: 90 bodů = 100 %**

Soutěžní úkoly vytvořili členové Ústřední komise Dějepisné olympiády:

Mgr. Václava Korcová (předsedkyně poroty), Mgr. Lenka Broklová, Mgr. Irena Náprstková, Mgr. Josef Vávra, spolupracovali tajemnice soutěže PaedDr. Eva Schneiderová, Mgr. Jaroslav J. Glosser.

Poznámka: V řešení jsou odpovědi uvedeny na základě použité doporučené literatury, pokud soutěžící uvedou jinou odpověď, kterou lze rovněž považovat za správnou (na základě jiné literatury), záleží na erudovanosti členů komise, jaké hodnocení si stanoví.